

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Digte, gamle og nye (1832)

Citation: Winther, Christian: "Digte, gamle og nye (1832)", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. 3. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-winterchr03val-shoot-workid56124/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

SAUVEGARDEN.

Trompeten skingred', og Kartoven
Sin Torden sendte høit mod Sky;
Hver Bonde spændte Hest fra Ploven,
Og flyede ræd fra By til By;
Thi Fiendens Grumhed fælt husered',
Stridshingsten gik i Bondens Sæd,
Og hvor en Rytter blev kvarteret,
Der sukked' Manden, Qvinden græd.

Ei heller varede det længe,
Saa kom til os en Corporal,
Sin Hest han tøired' i vort Vænge,
Og tog Qvarteer udi vor Sal;
Der sad han stolt og knebelsbartig,
Med fast og dristigt Øiekast,
Og talde Tydsk, og var uartig,
Og skreeg paa Mad og Viin i Hast.

Men knap indtraadte jeg til Manden
Med Kruset ad den ene Dør,
Saa smutted' der ind ad den anden
En Fyr, jeg ikke mærked' før;

Ret som et Barn han sprang i Stuen,
Og raabde: »min Hr. Officier!
»Jeg beer dem, høfligt tag til Huen,
»Jeg Sauvegard' i Huset er!»

Hr. Corporalen blev saa stille,
Jeg veed ei selv, hvoraf det kom,
Men næppe saae han paa den Lille,
Saa blev han gandske dannet om;
Ei længer stolt han løfted' Næsen,
Han blev saa tam og blød og øm,
Og alt det frække Junkervæsen
Var nu forsvundet som en Drøm.

Al Commanderen svandt af Tålen;
Nu heed det kun: »aa, vær saa god!»
Heel høflig blev Hr. Corporalen,
Og tabde reent sit tydske Mod.
Han glemde reent den fæle Banden,
Jo mæn, dertil blev han for peen,
Han torde næppe sige Fanden, —
Han blev en gandske anden Een.

Imens hos Egnens andre Stakler
Fælt rasede Soldatens Trods,
Saa gjorde ved sit Ord Mirakler
Den lille Sauvegard' hos os.
En Ven han skabde af en Fiende,
En Due af en Ørnesjæl,
Mig gjorde han til Herskerinde,
Og Corporalen til — min Træl.

Men Sauvegarden selv var rigtig
En lille nydelig Person,
Af Væsen fin, af Mine vigtig,
Som Een af fornem Extraction;
Berømt som Krieger var han, Rygtet
Hans Daad mig siden har fortalt;
Alverden for hans Vaaben frygted',
Thi han vandt Seier overalt.

Naar Corporalen i vor Have
Mig fulgde, eller til vor Bæk,
Den lille Vagt ham holdt i Ave,
Hvis han sig gjorde altfor kjæk;
Han stedse sværmede omkring os,
Han var saa fuld af Spøg og List,
Og han fortalde tusind Ting os,
Som aldrig før vi havde vidst.

Hvad Bækken mener, naar den risler
Forbi en ung Forglemmigei,
Hvad Luften synger, naar den hvisler
Om Blomstens Øre paa sin Vei;
Hvad Maanens Ansigt vel vil sige
Med sine melancholske Træk: —
Det lærde han os læse, lige
Saa godt som Skrivt med Pen og Blæk.

Af Nattergalens Sang i Krattet,
Af Lærkens muntre Morgenchor,
Som aldrig før vi havde fattet,
Vi lærde næsten hvert et Ord;

Han kunde os et Skrivt oplade
I hver en Lilies Hjertekrog,
Og lod os læse Rosens Blade,
Som var det i en Psalmebog.

Tilsidst han knytted' vor Forening,
Til Kirken førde han os hen,
Vi saae, det var hans Hjertensmening,
At han af Hjertet var vor Ven;
Thi som Forlover stod han sammen
Med Fader der, og hørde paa
Vor Eeed, vort Ja og Præstens Amen,
Da vi for Herrens Altar laae. —

De mener nok, det var paa Tide,
Jeg skulde sig Dem hans Navn?
Hver Elsker faaer det nok at vide,
Omslynget af den Elsktes Favn;
Og for de andre gode Venner
Vil det nok ogsaa blive klart;
Thi mærker han, De ham ei kjender,
Saa hævner han sig sikkert snart.

KONGENS SKYGGE.

I.

Hans Haar var Snee, hans Ryg var bøiet,
Hans Knæ var skjælvende, var mat,
Og Sjælens Straaler gennem Øiet
Knap trængde ud fra Kummers Nat.

Det var i Høst; — og Bøgeskoven
Alt farved' guult sit Bladetelt;
Han stod paa Klinten der, hvor Voven
Opskummer høit fra store Belt.
Jagthornet lød fra stille Dale,
Mildt straalde Himlens Aftenskin,
Men tolked' ei den mørke Tale,
Som stod indgravet paa hans Kind.
Der laae et Væv af Sorgens Traade
Med Smertens Islæt for hans Blik,
Og fra hans Ansigts dybe Gaade
Kun Fortids Dæmmerlys fremgik.

II.

Før bar han stolt tre Kroners Smykke,
Men Landets hjelmbedækte Slægt
I Støv hans Hoved monne trykke
Formasteligt med Hovmods Vægt. —
Naar Bonden lægger Sæd i Jorden,
Han høster Guld af Jordens Skjød,
Men denne Sæd et Træ er vorden,
Skjoldbaarnes Skræk, og Frugten — Død.
Brat Herremandens Kinder blegned,
Naar Drøtten mælde Vredens Ord,
Død og Fordærvelse var tegnet
Paa Adelsskjold, hvor han fremfoer.
Men Bonden, — tryk til Ploven støttet, —
Paa ham kun stoled', og paa Gud,
Taknemlig, tro han Spaden bytted
Med Sværdet paa hans Herrebud. —
En Søn af tvende Aldre var han;

Han stod, hvor Skranken just blev lukket,
Og Mørkets bittre Kampe bar han,
Men høsted' ikke Lysets Frugt.

III.

Hvo var hans Ven? — Vi veed det ikke!
Han eensom gik den steile Sti,
Og venneløs han maatte drikke,
Hvad Sorg og Fryd ham skjænkede' i
Hans Kjærlighed? Det var en Due,
Et Duenavn, et Duesind,
Den flagred' ned fra Himlens Bue,
Og kurrede ømt ved Thronens Trin.
Hver Elskovstale fra den Hulde
Bar Mildheds Frugter i hans Barm,
Og ofte smeltede' Hjertets Kulde
For Øiets Foraarsstraale varm.
Men Verdens Hovmod avler Smerte
Med Moderen, som hedder Had;
De lokkede' Duen fra hans Hjerte,
Og Gift — var deres Lokkemad.

IV.

Landflygtig blev han. Fra hans Hoved
Med troløs Haand de stolte Folk
Tre Kroner frækt at styrte voved',
Og hvædsede' Oprørs Sværd og Dolk.
Landflygtig blev han; — men den vilde
Omflakken lægede' dog et Savn:
Thi Venskab vaagnede', — ak, forsilde!
Det førde ei til Fredens Havn.

Vel saae han tusind Fiender blegne,
Det kjøbdes dyrt med trofast Blod,
Thi ogsaa Venner saae han segne, —
Snart ene han tilbage stod.

V.

Et Fængsel blev hans Huus. Med Rænker
Man slog hans Arm i stærke Baand;
Og denne Bolig, disse Lænker
Dem fik han af en Frændes Haand.
Ei saae han Nattens Øie skinne,
Ei Engens Farveharmonie,
Og Blomstens Duft med Vaarens Vinde
Gik Fængslets kolde Muur forbi.
Uhørte slynged' sine Vover
Mod Øens Kyst det friske Hav,
Og Lærken uhørt quiddred' over
Den Levendes forladte Grav.
Hans Qval ei smelted' Frændens Hjerte,
Men Stenen paa hans Fængselsbord, —
Det kolde Marmor, — fælde Smerte,
Og bærer end sin Medyrks Spor.

VI.

Hans Haar var Snee, hans Ryg var bøiet,
Hans Knæ var skjælvende, var mat;
Dog var han fri, ei længer Øiet
Sløvt stirred' ud i Fængselsnat.
Imellem Skovens Bøgestammer
Han vandred' sværmende og blid,
Han gik og drømde om sin Jammer,

En Skygge fra en svunden Tid.
Jagthornet lød fra stille Dale,
Mildt straaléd' Himlens Aftenskjær;
Da vendte han sin Veemodstale
Til Vogteren, som stod ham nær:
»Min kongelige Ven alt sover?
»Snart skal jeg Trætte sove med!
»Frigjort min Skygge snart didover
»Skal svæve til en salig Fred!«

ALFENS BRUD.

1.

Glimrende Hækken bæved
I varme Sommerluft,
Om Pavillonen svæved
Den brune Mokkas Duft;

Herrer og Damer krandsed
Den siirlige Altan,
Smaapigerne de dandsed
Nede paa grønne Plan.

Der dandsed Alfild liden,
Med gyldenblanke Haar;
Vinger gav hende Tiden,
Hun var kun fire Aar.

Som Hyacinthens Stengel
Saa smidig, rank og rund,
Med Smil, som nys en Engel
Havde kysset hendes Mund.